

Zapusty na Kujawach i Podlasiu

Zapusty na Kujawach i Podlasiu

Uczestniczki i uczestnicy zajęć „Miniatury etnograficzne: białoruska Maslenica i polskie Zapusty” (prow. dr Alena Leshkevich i dr [Katarzyna Waszczyńska](#) [1]) 19-26 lutego 2023 r. pojechali na Kujawy i Podlasie, by zbadać obchody katolickich i prawosławnych zapustów.

Useful information **Date of publication:** 08-03-2023

Katolickie ostatki odbyły się 19-21 lutego 2023 r., z kolei prawosławny *tydzień masłeniczny* (na Podlasiu częściej mówiono *zapusty*) 20-26 lutego 2023 r.

Studentki i studenci, uczestniczcy w zajęciach „Miniatury etnograficzne: białoruska Maslenica i polskie Zapusty”: Aniela Bocheńska, Michał Domański, Julia Duczmal, Julian Rosiński, Alicja Sierosawska, Olga Załuska razem z prowadzącymi ruszyli 19 lutego wczesnie rano na Kujawy. Tego dnia, we Wrocławku obserwowali Korowód grup zapustnych, a po nim spotkali się z jego organizatorkami: obecną - panią Beatę Wąsik i byłą - panią Krystynę Pawowską. Ta ostatnia, od lat 80. XX wieku prowadzi badania etnograficzne kujawskich grup zapustnych i jest autorką publikacji na ten temat. Podczas rozmowy podzieliła się z młodymi badaczkami i badaczami swoją wiedzą o zachodzących zmianach w obchodach zapustnych, a potem oprowadziła po wystawie w Muzeum etnograficznym we Wrocławku i opowiedziała m.in. o prezentowanych tam artefaktach zapustnych.

Następnego dnia grupa ruszyła do Lubrańca na spotkanie z dyrektorem Lubrańskiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego - Zbigniewem Wojciechowskim. Podczas rozmowy były poruszane wątki dotyczące organizacji przeglądu grup zapustnych (w tym roku był to już 29 przegląd) oraz tego jak dawniej wyglądało chodzenie „z Kozą”. Swoimi wspomnieniami o obchodach zapustnych podzieliła się także pracownica Centrum - Joanna Olejniczek. Po obiedzie zaś, uczestniczki i uczestnicy wyjazdu rozdzielili się i ruszyli na rozmowy z członkami grup zapustnych i mieszkańcami Lubrańca, Kruszyna, Brzeźcia Kujawskiego. Kolejnego zaś dnia, 21 lutego (ostatniego dnia karnawału), już przed 8 rano wyruszyli do poznanych grup zapustnych z Lubrańca, Kruszyna, Paniewa i Lubania, by wspólnie kółdować. Odwiedzane przez zapustników „z Kozą” osoby chętnie ich przyjmowały, bawiły się razem, a niektóre też ugaszczały. Tego samego dnia, po południu, grupa z IEiAK obserwowała przegląd grup zapustnych w Lubrańcu, a późnym wieczorem wróciła do Warszawy.

W środę popielcową 22 lutego, jak również, w tęsty czwartek 16 lutego, studentki i studenci robili obserwacje samodzielne; większość z nich została przeprowadzona w Warszawie.

25-26 lutego uczestnicy zajęć spędzili na Podlasiu. Rozmawiali z mieszkańcami Bielska Podlaskiego, jak obecnie obchodzone są zapusty i jak to robiono dawniej. Poza tym, grupa zwiedziła Muzeum Obojga Narodów w Bielsku Podlaskim i Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach (dzielnica Bielska Podlaskiego). Zakończył drugiego z muzeów, Doroteusz Fionik (Białorusin i Podlasianin) zaprosił studentki i studentów na prezentację kolejnego numeru krajoznawczo-kulturalnego czasopisma „???????? ?????????”, a po niej na biesiadę zapustną.

26 lutego grupa odwiedziła cerkwie w Sakach i Kleszczelach oraz była na Grabarce. Ostatnim punktem wyjazdu była wieś Dokudów 1 pod Białym Podlaskiem i spotkanie z grupą śpiewaczo-obrzędową Lewkowie. Kierowniczką zespołu Anna Bandzerewicz wraz z uczestnikami, przy suto zastawionym stole opowiadała, jak wiutowano w ich wsi zapusty, rodpoćcie, Wielkanoc. Lewkowie śpiewali ulubione piosenki, w tym te w miejscowym języku, który nazywali „językiem chachackim”. Wspominali również o swojej działalności artystycznej, o przygotowywanych i pokazywanych spektaklach obrzędowych.

Wyjazdy na Kujawy i Podlasie były co prawda krótkie, ale bardzo intensywne. Przyniosły dużo wrażeń oraz ciekawą materiały etnograficzne.

Alena Leshkevich

Source URL: <https://etnologia.uw.edu.pl/en/node/6624>

Links

[1] <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/katarzyna-waszczyńska>